

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Jméno: Anežka Beranová

Obor studia a ročník: Ateliér restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita, 3. roč.

Termín: 1. 9. – 28. 9. 2014

Instituce, místo pobytu na stáži: Bundesdenkmalamt Wien, Österreich, pracoviště Gurk (Gurker Dom), Korutany

Cíle stáže:

Cílem stáže bylo připojení se k mezinárodnímu restaurátorskému týmu, který realizoval restaurování nástěnné malby z roku 1598. Restaurování zde probíhá pod vedením Mag. art. Beate Sipek a pod záštitou vídeňského Bundesdenkmalamtu, který také oslovil Fakultu restaurování s nabídkou spolupráce.

Záměrem byla spolupráce s touto významnou institucí spojená s prohloubením teoretických i praktických znalostí v oboru restaurování nástěnné malby. Mezi očekáváními bylo také srovnání restaurátorských postupů s tuzemskou činností. V neposlední řadě pak osvojení komunikace v cizím jazyce (angličtina, němčina)

Popis pracoviště či hostitelské instituce:

Restaurovaná malba je součástí dómu v Gurku, jednom z nejstarších a nejvýznamnějších domů v Rakousku. Restaurování zaštiťuje Bundesdenkmalamt, který se v dómu zabývá i restaurováním jiných významných objektů.

Gurker Dom je původní románskou stavbou, v níž se zejména na nástěnných malbách setkává vedle sebe mnoho uměleckých stylů. Gurk byl v minulosti významným církevním sídlem (na dóm je napojený klášterní komplex), v současnosti je znám především díky gotickým nástěnným malbám v Biskupské kapli či unikátním dřevěným vyřezávaným dveřím (nyní rovněž v restaurování pod BDA). Restaurovaná barokní malba se zde nachází v původní románské apsidě za hlavním oltářem.

Aktivity realizované během stáže:

Restaurátorské práce probíhaly denně, od pondělí do pátku. Dle harmonogramu církevních aktivit se práce začínaly zhruba v 8 až 8:30 ráno, po polední pauze se pokračovalo zhruba do 18 – 19 hodin. Na práci se kromě mě podílely dvě studentky z Německa, nárazově přijely na výpomoc i dvě studentky z Vídně. Práce probíhaly za stálé přítomnosti restaurátorky Beate Sipek, která působí i jako pedagog na vídeňské Akademii.

Restaurovaným dílem byla nástěnná malba z roku 1598 nacházející se v apsidě za hlavním oltářem. Malba zobrazuje korunování Panny Marie a výjevy z jejího života. Hlavní poškození vyplývala ze složení omítky a z techniky olejomalby, které reagovaly s vysokou vlhkostí. Ve výsledku byla ve vrchní části poškozená barevná vrstva, na většině malby byla však hlavním problémem drolicí se omítka, která na některých místech téměř chyběla, takže se zde nacházelo velké množství dutin. Vedle toho je celá malba značně zasolena.

Omítku bylo nejprve potřeba strukturálně zkonsolidovat, barevnou vrstvu zafixovat a poté vyplnit dutiny. Práci bylo nutné provádět s nejvyšší opatrností, neboť originál byl velmi křehký a chybný pohyb by mohl způsobit jeho ztráty. Výsledkem této letošní pracovní etapy je strukturálně

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

zpevněná malba, jejíž fragmenty jsou většinou obtmeleny. Zpevněná je také olejová barevná vrstva.

Několikrát během pobytu přišli práce shlédnout odborníci (památkáři, architekti, restaurátoři), s nimiž stážistky přišly též do kontaktu.

Pokud byl volný čas (tedy zejména o víkendech), trávila jsem jej procházkami či výjezdy po okolí (podrobná prohlídka domu v Gurku, návštěva Klagenfurtu, Friesachu, Strasburgu či Grazu, vše historicky významná místa).

Přínos a zhodnocení stáže:

Stáž byla po všech stránkách velmi přínosná. Odborně jsem se značně zdokonalila stran praktických dovedností, ale i po teoretické stránce. Mohlo dojít ke konfrontaci s českým prostředím a s potěšením jsem zjistila, že používané technologie jsou velmi podobné. Profesně je navíc kontakt s Mag.art. Sipek a vídeňským Bundesdenkmalamttem velkým plus, stejně jako zkušenost práce v tak slavném prostředí.

Po osobní stránce jsem vděčná předně za jazykovou zkušenost. Zdokonalila jsem se v angličtině odborné i běžně používané, začala jsem navíc více rozumět Němčině. Pozitivní je i kontakt se zahraničními studentkami.

V neposlední řadě je velkým přínosem poznání rakouské kultury a zmíněných významných měst.

V Litomyšli 8. října 2014

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Fotodokumentace ze studentské odborné stáže

Obr. 1: Průčelí dómu v Gurku

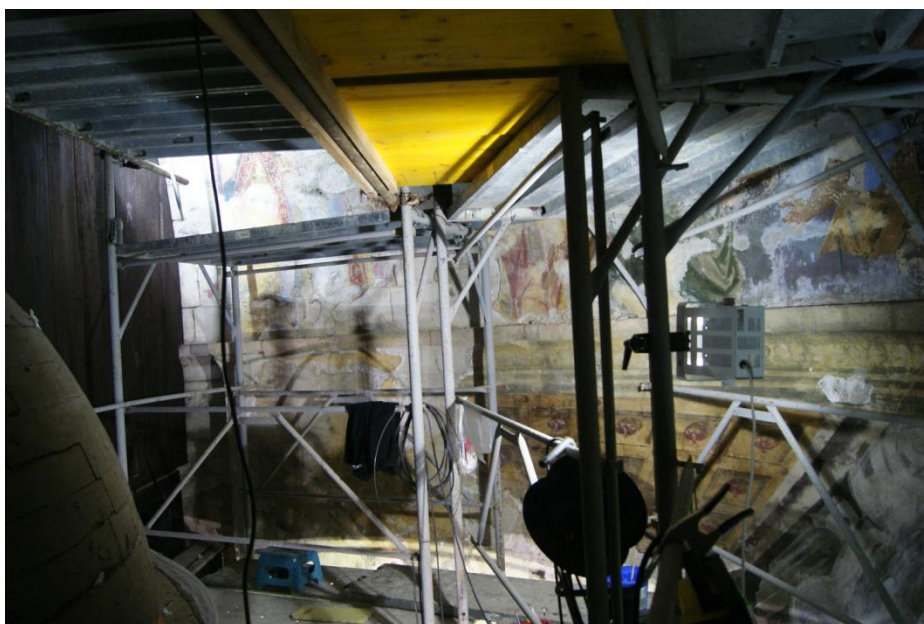
Obr. 2: Interiér dómu s pohledem na hlavní oltář, za nímž se nachází apsida s restaurovanou malbou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Obr. 3: Pohled na pracoviště

Obr. 4: Pohled na pracoviště, ve vrchní části malby se na snímku nacházejí drapérie figur, ve spodní iluzivní architektura

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Obr. 5: detail malby v konše apsidy - Kristus korunující Pannu Marii (figury vysoké cca 2,5m), je zde znát poškození barevná vrstva

Obr. 6: Detail poškození - omítka je místy zcela vydrolená, takže malbě chybí podklad (tato místa byla zpevněna strukturálně, obtmelená a injektována)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Univerzita
Pardubice

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Obr. 7: Totéž poškození, jako obr. 6, poškození je zde způsobeno nevhodnou sádrovou vysprávkou

Obr. 8: Část malby z konchy, kde barevná vrstva tvořila puchýře (zde jsem prováděla např. fixaci barevné vrstvy či injektáž)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOCEO PRO CULTURA – Inovace vzdělávacích procesů Fakulty restaurování, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0268
závěrečná zpráva ze studentské odborné zahraniční stáže (KA3)

Obr. 9: Postup prací - injektáž místa z obr.7